

St. Olav- posten

ORGAN FOR ORDENEN
RIDDERE
AV
DET HVITE KORS
2/2008 Årgang 36

Rikslosjen for Ordenen Riddere av Det Hvite Kors i Norge

Stiftet 22. januar 1908

Adr: R.H.K. - NORGE, Postboks 15,
3610 Kongsberg

Ordenens hjemmeside: www.losje.org

Riksrådet:

Riksdrott: Odd Caspersen Losje X
m. 411 60 209 e-post: rhkrd@losje.org

Riksjarl: Bjørn O. Ramton, Losje XIII
m. e-post: rhkrj@losje.org

Rikslendermann: Ole M. Granum, Losje XV,
m. 920 91 842 e-post: rhkrl@losje.org

Rikskansler: Olav Vegå Losje II
m. 48 08 66 63
e-post: rhkkans@losje.org

Riksskattmester: Leif Aker, Losje XXVII
m. 909 34639
e-post: rhkskattm@losje.org

Ordenen Riddere av Det Hvite Kors ble stiftet i Chicago den 23. januar 1863. Den kom til Norge 27. mars 1902 da det ble stiftet en losje i Drammen. Ordenen har i dag 27 losjer fra Kristiansand i sør til Steinkjer i nord.

Redaksjonen for ST. OLAVPOSTEN:
rhkposten@losje.org

Ansvarlig redaktør:
Odd Caspersen (se ovenfor)

Redaksjonsleder:
Ole M. Granum, tlf 61 17 67 34 m. 920 91842
ole-m.g@frisurf.no

Øvrige redaksjonsmedarbeidere:
Per O. Bakke tlf. 61 19 10 17
Stein Arne Ek Brynildsen
stein.ek@online.no
Roy-Arne Ekern
roy-eker@frisurf.no
Rune Gundersen
rune.gundersen@dsb.no

Innhold

Riksdrott har ordet	side 3
Rikstinget 2008 i Haugesund	side 4
Lægeschemar har De modtaget	side 10
Bautasteinen på Avaldsnes	side 11
Beoder Olaf Mobråthen	side 12
Tempelridder - jeg undres <i>- Broder Erik Magnus</i>	side 13
Steinørken, Sodoma og Lots hustru <i>-Broder Einar Womersley Waage</i>	side 14
Kvalitet i Losjearbeidet <i>-Broder John P. Johansen og Broder Rolf B. Haukland</i>	side 16
Brødre som har gått bort	side 18
Nye Brødre	side 19
En morgen <i>- av Hans Børli</i>	side 20

Forsidebilde (utsnitt) "Der veiene møtes" og side 19 "Adgang"

© Billedkunstner Tor Olav Foss, 2320 Furnes

St. Olavposten, Postboks 1110, 2806 Gjøvik

St. Olavposten skal være et bindeledd mellom Ordensbrødre og mellom Valkyriesøstre. Det er Ordenens ledelse, St. Olavlosjenes ledelse og Valkyrielosjenes ledelse, samt enkeltbrødre i St. Olavlosjene og enkeltøstre i Valkyrielosjene som gjennom administrative og åndelige innlegg, samt formidling av opplevelser i sosiale samvær skal bidra til større forståelse og kunnskap om Ordenen og hverandre over Losjegrensene.

Riksdrott Odd Caspersen

Gode Ordensbrødre

Nå hadde jeg tenkt å skrive om at våren hadde kommet, men i skrivende stund er bakken her utenfor helt hvit, og minner minst av alt om vår. Nå får vi vel håpe at når dere leser dette så har våren gjort sitt inntog.

Dette har vært en travel tid for vår Orden. Vi har tradisjonen tro avviklet et Riksting, nr. 56 i rekken, i Haugesund. Jeg vil her få lov til å takke Losje XX, Haugesund, for et flott arrangement i stort og smått. Vi vet jo alle hvilket arbeid som ligger bak, og jeg vil gi honnør til Losjebrødrene i Losje XX for den måten de skjøttet sitt oppdrag på. Rikstinget selv ble avviklet i god Broderånd og det er på sin plass å gi honnør til Tingdelegatene for god møtedisiplin og ikke minst for evne og vilje til å komme fram til vedtak til beste for vår Orden. I så henseende kan vi vel kalle dette Rikstinget en milepel innenfor Ordenen. Jeg tenker her i første omgang på vedtaket om sammensmelting i 2012 og den nye loven, Konstitusjonen, fra sammen tid. Vi begynner her på slutten på en lang og arbeidsom periode i Ordenens historie.

Tiden etter Rikstinget har for meg vært preget av stor aktivitet og mange hilsener fra gode Ordensbrødre. En av Riksdrotts mange hyggelige oppgaver er å godkjenne Andragener. Og her har det vært stor aktivitet. Dette er spesielt gledelig og bekrefter den positive trenden som vi er inne i. Vi er en Orden i vekst, kjære Ordensbrødre, både i ånd og antall.

La meg til slutt få rette en stor takk til de av våre Brødre som nå takker av etter endt arbeid i råd, hird og komiteer, på så vel landsbasis som i de enkelte Losjer. Uten deres innsats hadde vi ikke kunnet se tilbake på den positive utviklingen vi nå har i vår kjære Orden. Det står stor respekt av det arbeidet dere har nedlagt for vår Orden. Takk skal dere ha.

Jeg ønsker alle våre Brødre med familier, samt våre Søstre i Losje Valkyrjen en riktig god og fredfull sommer. Vi som bor her oppe i nord, trenger alle en pause og mulighet for å lade opp batteriene til ny innsats. La oss møtes igjen uthvilte, solbrune og fulle av innsatsvilje til høsten.

God sommer.

Med Broderlig hilsen
Odd Caspersen
Riksdrott

Rikstinget 2008

Det 56. Ordinære Riksting ble avholdt i Haugesund, Losje XX, den 8. mars 2008.

Brodertreffet

Losje XX Haugesund inviterte til et hyggelig Brodertreff i forkant av Rikstinget. På kvelden fredag før selve rikstinget ble Brødrene hentet på hotellet og busset til Stalehuset som var stedet for brodertreffet.

Stalehuset er et landemerke - og et av landets mest særpregede bygg. Da Stalehuset ble bygget i 1919, var det Europas største betongbygg i jugendstil. Det ruver stolt i landskapet - og bærer med seg rike minner fra Norges største sildeeksportør og landets første sildekonge - Steffen Staalesen.

Under: Stalehuset der Brodertreffet ble avholdt

Brødrene fikk en innføring i husets historie og ikke minst en livfull engasjert beretning om den fargerike Steffen Staalesen.

Men ikke en sammenkomst i Haugesund uten en beretning om områdets rike historiearv. Avaldsnes og området omkring ble på en malerisk måte formidlet til Brødrene. Ja selve navnet på fedrelandet har sitt utspring her. Menyen var selvfølgelig hentet fra havet og det var tydelig at dette falt i smak hos Brødrene

Arbeidsmøtet

På arbeidsmøtet lørdag 8. mars deltok

78 stemmeberettigede Riksløsebrødre. I tillegg deltok Hærmestere fra Hovedlosjen St. Andreas og Provinsiallosjene, samt Første Ærverdige og Opplyste Ridder.

Drott Losje XX Broder Hans Kristian Dahl ønsket alle delegatene velkommen og håpet de ville få en fin tid i Haugesund.

Riksdrott ønsket delegatene velkommen til Rikstinget.

Riksjarl overtok og spurte om det var merknader til innkallingen. Ingen merknader fremkom. Deretter gikk man over til valg av dirigent, og Riksjarl ble enstemmig valgt. I Rikskansler fravær, hadde Riksrådet utpekt Broder Hans Dahlmann fra Losje VII som Rikskansler.

Første sak på dagsorden var beretning for 2006 – 2008. Da denne var sendt ut til Losjene flere måneder tidligere ble den ikke lest, men vi sakser følgende:

Det har i perioden vært avholdt 12 Riksrådsmøter, 2 felles Rådsmøter mellom St. Antonius/St. Andreas Hovedlosje og Riksrådet.

Riksrådet har i perioden deltatt med Embedsmenn på to møter sammen med beslektede Ordner. Redaksjonslederen for St. Olavposten, har også deltatt på disse møtene.

Riksrådet har i perioden sett det som prioriterte oppgaver å få ferdig arbeidet med IT som verktøy for fremtidig bruk i vår Orden og arbeidet med forsterkning/revitalisering av rekrutteringsarbeidet. Begge komiteene har arbeidet godt og nå er det et resultat på begge områder som en kan si seg si seg godt fornøyd med. Når det gjelder IT, står det nå opp til den enkelte Losje og lage sine sider, og ta disse i bruk.

På Rikstinget i 2006, ble det fra Broder Thor Helm Hansen, Losje St. Olav XI, reist spørsmål om det var mulig å få

ensartet opplegg som skal brukes i alle Losjer.

Konstitusjonen ble sendt ut til Losjene i mars 2007, hvor Losjene samtidig fikk et tilbud om en grundig orientering og gjennomgang av Brødre som er med i Konstitusjonskomiteen. Dette har blitt godt mottatt i Losjene, og mange spørsmål ble oppklart på disse møtene.

Det har vært avholdt to Drottmøter i terminen. Begge møter ble lagt til Sandefjord og begge ble avholdt over to dager. På Drottmøtet i 2006 deltok Jarl i tillegg til Drott. Hele Rikshirden var

B i Haugesund

*Fra arbeidsmøtet
Foto: Palmar Ruste*

*Fem tidligere Riksdrotter, og en ny! Fra v: Ole Jørgen Andresen, Thore J. Kirkevold, Erling Tenvik, Odd Caspersen, Knut Leira og Truls Birkelid
Foto: Palmar Ruste*

utarbeidet et kompendium som fortalte litt om hvordan Brødre kunne bearbeide sorgprosessen, når en Broder går bort. Riksrådet nedsatte en komité som til slutt, av forskjellige årsaker, ente opp med en Broder, Morten Arnesen Losje XXIV, som har utarbeidet et kompendium "Når en Broder faller bort. Hva gjør hans Losjebrødre?" Kompendiet er lagt ut på Ordenens websider.

Rikslendemann, Broder Odd Frode Johannessen, har helt siden sin tiltredelse, den 27. februar 2007, hatt en prioritert oppgave, nemlig å utarbeide nytt studie- og opplæringsprogram i St. Olavkapitlet. Hensikten var at det var ønskelig å ha et

også invitert til dette første møte etter Riksting. Som i 2005, var forsterkning/revitalisering av rekrutteringsarbeidet hovedagenda på dette møtet. I 2007 deltok også Jarl i tillegg til Drott. På dette møtet var hovedagendaen redegjørelse fra Konstitusjon og Reglementkomiteen og Riksrådet den nye Konstitusjonen som skal gjelde etter implementering av de enkelte kapitler i 2012. Komiteen for IT - fremtidig bruk i vår Orden og komiteen for forsterkning/revitalisering av rekrutteringsarbeidet, la frem sine endelige sluttprodukt.

Lovkomiteen har i perioden hatt nær

(Forts. neste s.)

De nye riksebedsmennene

1 rekke fra v: Rikskansler Olav Vegå, Riksjarl Bjørn O. Ramton, Riksdrott Odd Caspersen, Rikslendermann Ole M. Granum og Riksskattmester Leif Aker.

2 rekker fra v: 2. Riksskultilsvein Leif Jørgensen, 1. Riksskultilsvein Palmar Ruste, Riksskald Morten Arnesen, Ytre Rikslosjevakt Peder Smehaug og Rikssermonimester Ole Jørgen Andresen. Indre Rikslosjevakt Kjell Fagerland var ikke til stede.

Foto: Palmar Ruste

(Forts. fra forrige s.)
kontakt og deltatt i konsultative møter med Konstitusjon og Reglementskomiteen. Konstitusjonen ble også sendt Lovkomiteen til gjennomsyn før den ble presentert for Riksrådet og sendt ut til Losjene.

Også i denne perioden er det stiftet en ny St. Olav Losje. Den 24. mars 2007 var en stor begivenhet for vår Orden, i det Losje St. Olav nr. XXVII Drøbak ble stiftet i 3. Grad. Mange Brødre fra de aller fleste Losjer deltok på Stiftelsesmøtet, som ble gjennomført på en verdig og stilfull måte. På høytidelige og stilfulle måter ble Provinsiallosje Viken stiftet 2. september 2006, Provinsiallosje Kaupang stiftet 10. mars 2007, og Provinsiallosje Gula ble stiftet 3. november 2007. Mange Brødre var til stede på begge Stiftelsesmøtene. Etter dette er alle de 6 planlagt Provinsiallosjer stiftet.

I perioden har Provinsiallosjene i St. Antonius Kapitlet arbeidet meget godt med opptak av mange nye Riddere. Dette betyr at alle Provinsiallosjer har i utgangen av 2007 til sammen 271 Riddere fordelt på 4. til 14. Grad, og 33. Grad. Alle påtenkte Provinsiallosjer er nå stiftet, og disse kan nå arbeide selvstendig fremover.
10. mars 2007 var Hovedlosjen, St. Antonius

4 år, og da skjedde nok en utvikling ved at Hovedlosjens Embedsmenn og alle Riddere som innehadde 14. Grad ble forfremmet til 15. Grad, totalt 38 Riddere. Samtidig ble også Hovedlosjen løftet til 15. Grad og St. Andreas Hovedlosje var et faktum.

Helgen 21. til 23. september 2007 ble 30 Riddere forfremmet til 17. Grad.

Etter at vår Første Ærverdige og Opplyste Ridder, Edgar Rognlien gikk bort, ble Broder Knut Leira innsatt som ny Første Ærverdige og Opplyste Ridder.

Inntil 31.12.07 er det bestilt og utlevert 45 Ordensringer og 143 Certifikater.

Riksskattmester gjorde rede for regnskapet som hadde et overskudd på kr. 149.804,- Riksrådet har også i denne perioden forsøkt å føre en restriktiv linje, men enkelte poster hadde allikevel medført en overskridelse. Han redegjorde også for regnskap for Hovedlosjen St. Andreas.

Under samme post ble regnskap for St. Olavposten gjennomgått. St. Olavposten går med underskudd, og de har søkt om midler fra Rikslosjen, noe som er innvilget. Riksrådet fremmet samtidig forslag om at betalingen for bladet fra den enkelte Broder økes med kr 10,- fra kr 80,- til kr 90,- pr. år.

et 2008 forts.

Riksskattmester gjorde også rede for den økonomiske situasjonen for Ordenens Fond. Også her er økonomien god. Broder Halvdan Feen leste rapporten fra Revisorene som også omhandlet regnskapet for St. Olavposten. Etter dette ble regnskapet enstemmig vedtatt.

Det var kommet inn flere saker fra Losjene: -Forslag fra Losje St. Olav III ang. Mål og handlingsplan for R.H.K.

Dette forslaget ble, utsatt på forrige Riksting. Intensjonen med utsettelsesforslaget var at Losjene skulle få anledning til å innhente bakgrunnsmateriale og tilgjengelig informasjon fra Losje III.

Ingen Losjer har, overfor Riksrådet, hadde kommet med noe tilbakemelding ang. forslaget.

Det ble en kort ordveksling der det ble klart at forslaget ville falle, men Riksjarl foreslo at Riksrådet arbeidet videre de nest 2 år med å definere Ordenens visjon.

Forslaget ble forkastet mot 6 stemmer.

-Forslag fra Losje XIV om endring av Lovens § 11-3 siste ledd.

Dette var også et forslag som hadde vært oppe på forrige Riksting og som ble vedtatt første gang der. Dette var andre gangs behandling.

Forslaget til vedtak lød således: Riksrådet anbefaler overfor Rikstinget at Lovens § 11-3 siste ledd sløyfes. Det samme gjelder Forskriftens § 11-3. Riksrådet anbefaler videre at alle Brødre under 60 år stilles likt når det gjelder innbetaling til Ordenens Forsikringsfond.

Det var ingen merknader og forslaget ble enstemmig vedtatt.

-Diverse forslag fra Losje XX.

Disse forslagene gikk stort sett ut på å endre valgperioder, installasjonsperioder og lignende Etter en bred diskusjon endte det med at Losje XX trakk sitt forslag.

Da var det klart for de to "tunge" forslagene. Disse ble fremmet av Riksrådet:

Det første forslaget til vedtak var:

Riksrådet anbefaler overfor Rikstinget at St. Mikaelkapitèlet overtar ledelsen av Ordenen Riddere av Det Hvite Kors umiddelbart etter Rikstinget i 2012.

Losje III, Losje XI og Losje XXI mente det var for tidlig å ha en sammenslåing i 2012 begrunnet med at vi er for få Brødre i vår Orden. Forslaget ble vedtatt mot 12 stemmer. Dette var 1. gangs behandling.

Det andre forslaget til vedtak var:

Riksrådet anbefaler overfor Rikstinget at Loven i Konstitusjonen, etter at § 60.3 er endret, vedtas til bruk etter Riksting 2012. Dersom § 60.3 ikke blir vedtatt endret, foreslår Riksrådet at Konstitusjonen vedtas i sin nåværende form.

Det var ingen merknader. Forslaget ble vedtatt mot 3 stemmer. Dette var 1. gangs behandling.

Det ble også fremmet forslag om å oppnevne en Rekrutteringskomité. Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Budsjettene for kommende periode ble enstemmig vedtatt.

Så var det diverse orienteringer:

-For St. Olavposten, ga redaksjonsleder Ole M. Granum en orientering om hvordan driften av bladet vårt var. Økende distribusjonskostnader hadde gjort at økonomien hadde blitt stram og at det derfor hadde vært nødvendig å be Riksrådet om midler.

-St. Andreas Hovedlosje, ved Hærmester Tormod Fjære.

Den tilbakelagte perioden har vært preget av stor aktivitet, spesielt med arbeidet med ny lov.

Alle Provinsiallosjer er nå stiftet.

Studie og opplæringsvirksomhet er en stor del av det pågående arbeidet, og Broder Einar Mortensen er satt til å være hovedlærer i Høygradene.

Man arbeider med å få et helhetlig opplæringsssystem fra 1. – 31. Grad.

(Forts. neste s.)

*Drott i Losje XX Hauge-sund, Broder Hans Kr. Dahl ønsker velkommen.
Foto: Palmar Ruste*

*Drott i Losje II Oslo, Broder Svein J. Mathisen ønsker vel møtt til neste Riksting som skal avholdes i hovedstaden
Foto: Palmar Ruste*

(Forts. fra forrige s.)

-Kollegium Sirius, ved Broder Aage Kr. Hoel. De har nå arbeidet seg ferdig med Ordlisten, og den er distribuert via WEB.

Videre arbeides det med å gjeninnføres bruk av RHK i dødsannonser der familien ønsker dette.

-Studiekomiteen, ved Broder Knut Olav Sunde.

Komiteen ble opprettet under Drottmøtet i Sandefjord. Rikslendemann var en del av denne komiteen, og hadde gjort et godt forarbeide.

Det har vært avholdt 2 møter i gruppen for 1. Grad og gruppen for 2. Grad og utkast til forslag for veiledningshefte er levert Riksrådet.

Studiene er lagt opp i bolker hvor en del er selvstudier og noe er samlinger.

Det vil være et Veiledningshefte og en CD med musikk samt et studiehefte til den enkelte Broder.

Studematerialet skal være dynamisk og kunne forbedres og oppdateres kontinuerlig.

Det arbeides videre med å få på plass

studieopplegg for 3. Grad og man håper at dette kan være ferdig i høstsemesteret 2008.

Valgkomiteen hadde denne gangen hatt en del utfordringer, men hadde kommet fram til et samlet forslag.

Dette forslaget innebar et lite "jordkjelv" i det bare Riksskattmester, Broder Leif Aker, fortsatte i sitt embede. På de andre plassene ble det rokeringer eller nye embedsmenn:

Ny Riksdrott ble Odd Caspersen fra Losje X. Ny Riksjarl ble Bjørn Ramton fra Losje XIII. Ny Rikslendemann ble Ole Michael Granum fra Losje XV. Ny Rikskansler ble Olav Vegå fra Losje II. Ny Riksskald ble Morten Arnesen fra Losje XXIV. Ny 1. Riksskutilsvein ble Palmar Ruste fra Losje XXIII. Ny 2. Riksskutilsvein ble Leif Jørgensen fra Losje XX. Ny Indre Rikslosjevakt ble Kjell Fagerland fra Losje II. Ny Ytre Rikslosjevakt ble Peder Smehaug fra Losje XIX. Ny Riksseremonimester ble Ole Jørgen Andresen fra Losje VII

For komiteene henviser vi til det fullstendige referatet.

Losje St. Olav II søkte om å stå som arrangør av det 57. Ordinære Riksting hvor de samtidig skal arrangere Losjens 100 års jubileum. Dette ble enstemmig vedtatt.

Og etterpå var det forbrødring

Foto: Palmar Ruste

2008 forts.

Riksdrotts tale i Rikslosjemøte

Det er med stor ydmykhet og ikke lite sommerfugler i magen jeg står her foran dere i dag. Dette er en dag som vil gå inn i mitt liv som en av de største, og jeg vil først av alt få lov til å takke dere som har gjort dette mulig.

Det er en stor ære og en utrolig tillitserlæring fra dere alle å få stå her og vite at jeg med god støtte fra Riksrådet og øvrige Embedsmenn skal få lede vår kjære Orden i neste Tingperiode. Dette er et privilegium som bare blir de færreste til del.

Vi har i dag gjennomført nok et fruktbart og positivt Riksting, det 56. i rekken. Vi har behandlet saker som har stor betydning for vår kjære Orden. Igjen har Rikslosjebroderne vist en god vilje og ikke minst god Broderånd ved behandlingen av disse vanskelige og alvorlige sakene. Jeg takker dere alle for dette.

Som det har fremgått på arbeidsmøte så har vi hatt mange og viktige saker i tiden som har gått. Men det ligger også mange viktige saker foran oss i tiden som kommer. Jeg kan forsikre dere at vi vil ikke bli arbeidsledige. Men gode Ordensbrødre, hva vitner dette om. Jo at vi er en Orden som lever og er i full utvikling. Jeg kan kort nevne stikkord som rekruttering, opplæring og forberedelse til sammenslåingen i 2012. Jeg kan derfor love dere at vi i Riksrådet med hjelp fra dere alle skal gjøre alt hva vi kan for at den positive utviklingen i vår Orden skal fortsette.

Jeg vil også ved dette sete benytte anledningen til å takke de brødre i råd, hird og komiteer som nå takker av for en vel utført jobb. Dere har alle gjort en jobb det står stor respekt av.

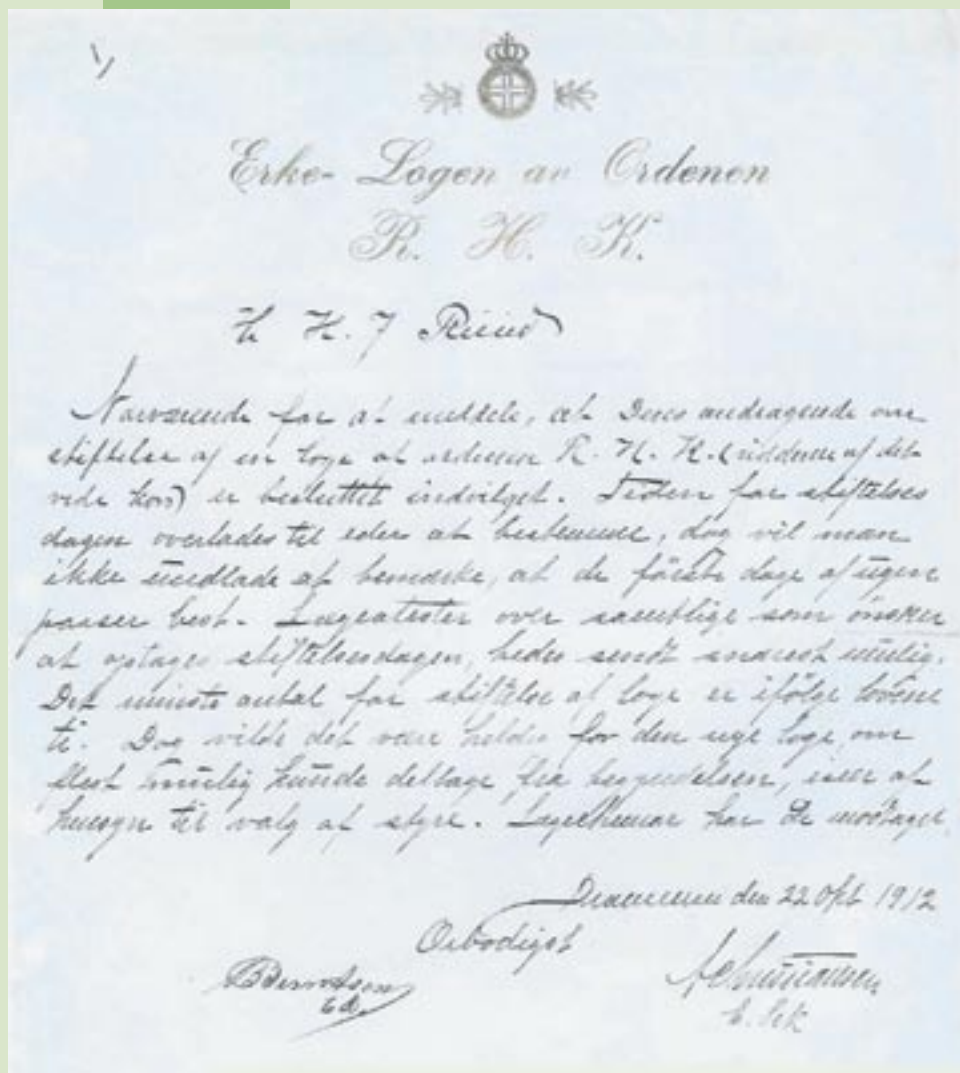
Likeledes vil jeg få lov til å ønske velkommen de som nå trer inn i råd, hird og komiteer. Velkommen skal dere være. Husk kjære brødre at valget av dere er et stort bevis på medbrødres tillit og aktelse. Jeg er overbevist om at vi sammen skal vise oss denne tilliten verdig.

Vår nye Riksdrott
Odd Caspersen
Foto: Palmar Ruste

Lægescemar har De modtaget

Denne kurositeten har vi fått oversendt fra Losje III. Det var ikke bare bare å stifte losje den gang. Legeattester måtte forevises!

Erke- Logen av Ordenen R. H. K.

Hr. H.J. Ruud

Nærværende for at meddele, at Deres andragende om stiftelse av en loge af ordenen R.H.K. (riddere af det vide kors) er besluttet indvilget. Tiden for stiftelses dagen overlates til eder at bestemme, dog vil man ikke undlate at bemærke, at de første dage af ugen passer best. Lægeattester, over samtlige som ønsker at optages stiftelsesdagen, bedes sendt snarest mulig. Det minste antal for stiftelse av loge er ifølge lovene ti. Dog vilde det være heldig for den nye loge, om flest mulig kunde deltage fra begyndelsen, især af hensyn til valg af styre. Lægescemar har De modtaget.

Drammen den 22 okt 1912

Ærbødigst

B. Berntsen
E.D.

Christiansen
E. Sek.

Bautasteinen på Avaldsnes

«Jomfru Marias synål» står på nordsiden av kirken og er 7,2 m høy. Hvor langt den går nedover i jorda, vet vi ikke. Det er en av de høyeste bautasteiner i landet, og det er knyttet mange sagn til denne. Navnet kan komme fra en gammel runeinnskripsjon, som opprinnelig stod på steinen. Den ble tydet slik : «Mikjall Mariu næstr» (Mikael er nærmest i rang etter Maria). Ordet «næstr» kan ha blitt feilaktig tolket som å «neste» (sy).

Derav navnet «synåla». Har den førkristne steinen blitt innviet i katolsk tid til erkeengelen Mikael?

Vi vet at det var mange Mikaelkirker rundt i Norge, bl.a. i Tønsberg, og denne var også en kongelig kollegiatkirke, som Olavskirken på Avaldsnes. Mikkelmesse er 29.sept. Sankt Mikael er i tradisjonen knyttet til dommedag. Det var han som valgte ut de som skulle komme til fortapelsen eller til himmelrik. Derfor var det mye fokusert på St. Mikael også ved forrige tusenårsskifte.

Da er det kanskje ikke så rart at det mest berømte sagnet om synåla, er at når den berører veggen, skal dommedag komme. Mange tror at hoggmerkene øverst på steinen er etter prester, som har klatret opp på steinen og hogd litt av den når den kom ubehagelig nær veggen!

Broder Olaf Mobråthen Hedersbroder med 50 år i Losje St. Olav nr. III

*Fra v. avg. Drott
Ivar Hjalland,
Rikslendermann Odd
Frode Johannessen
og ny Drott Fred
Thobiassen.*

Den 20. Januar i år var det 50 år siden Broder Olaf Mobråthen ble tatt opp som Broder i Losje St. Olav nr4. III, Kongsberg. Begivenheten ble markert ved Losjens Installasjon den 18. februar med tildeling av Ordenens Hedersbevisning for 50 års medlemskap. Dagen etter at Broder Olaf hadde feiret sin 80. fødselsdag!

Losjens nyinnsatte Embedsmenn måtte derved ved Installasjonen finne seg i å dele Brødrenes gratulasjoner og oppmerksomhet med en meget fortjent Hedersbroder som har nedlagt et stort og uegennyttig arbeide i og for sin Losje.

Broder Olaf har gjennom mange år hatt Embeder som Jarl, Lendermann, Kansler og 1. og 2. Skutilsvein. I tillegg har han mange år bak seg i mange av Losjens komiteer. Nedskriveren av disse linjer vil benytte anledningen til å takke Broder Olaf for den store støtte han, som Kansler med lang erfaring, var for en ny og uerfaren Drott for vel 20 år siden.

Denne gang var det Losjens egen Rikslendermann Odd Frode Johannessen som på Riksløsjens vegne hadde gleden av å tildele Broder Olaf den velfortjente Hedersbevisning. Dette var den 7.

Hedersbevisning for 50 år som er utdelt i Losje III. Rikslendermann berømmet Broder Olaf for hans innsats for sin Losje gjennom mange år i mange Embeder og verv. Alle oppgaver er utført til Losjens beste og står som eksempler for etterfølgerne. Rikslendermann la vekt på det betydelige aktivum det er for en Losje å ha Brødre med kontinuitet, soliditet og tradisjon. Det er en garanti for at det grunnlaget vår Orden bygger på er varig og respektabelt, og det vitner om - eller beviser - at Losje III er stedet hvor medlemmene blir. Rikslendermann sa det var et privilegium på Riksrådets vegne å kunne si: "Gode Ordensbroder – gratulerer med hele 50 år i vår Orden og tusen takk for den store interesse og aktive innsats du har vist gjennom alle disse årene!"

Som sin siste oppgave som Losjens Drott hadde Broder Ivar Hjalland gleden av, på Losjens vegne å takke Broder Olaf for hans mangeårige innsats for sin Losje. Han overrakte blomster som Losjens takk for innsatsen og som heder i forbindelse med 80 års dagen.

Broder Olaf kvitterte for Hedersbevisning og blomster ved å trekke fram noen artige episoder og opplevelser fra sin lange tid i Losjen.

Broder Finn Bøe, Losje III

Tempelriddernes segl - jeg undres....

Jeg finner flere artikler og innlegg om tempelriddere i de siste års nummer av St Olavposten. I en artikkel om tempelridderne i nr 3/2006 er seglet gjengitt på to steder. I søk på internett finner jeg flere gjengivelser av dette seglet i forbindelse med stoff om tempelherreordenen. Det er ikke mulig for meg å skjelve mellom gjengivelser som er kopier av originale segl og om noen gjengivelser kanskje er uttrykk for kunstnerisk frihet.

Seglet viser to riddere på en felles hest. I noen gjengivelser deler ridderne også ett skjold. I andre gjengivelser har de hvert sitt skjold og hver sin lanse. Det finnes gjengivelser det skjoldene er dekorert med kors og det finnes eksempler på at skjoldene er uten dekor. Det er altså flere mindre variasjoner i gjengivelsen, men alle har motivet: To ryttere på en hest.

Hvis man leser teksten rundt seglet og tolker P som R leser man: SICLUM MILITUM KRISTI. Det er jo en rimelig tolkning, altså "Kristi Armes segl"

Dersom man lar tegnet X vise orddeling i stedet for bokstaven k og rett og slett leser P som vår norske P er det mulig å lese "Sic illum litum pisti". Det kan oversettes til "Slik er veien". Det er jo også en interessant tolkning.

Hva er så symbolikken i bildet av de to rytterne så samme hest? Den eneste tolkningen av bildemotivet jeg har klart å finne er at ridderne skulle være så fattige at de måtte dele på hestene. I sannhet et merkelig symbol. Er det rimelig?

Det er jo sant at ridderne i prinsippet var fattige. De velstående adelsmenn som ble opptatt i ordenen ga sine eiendommer til fellesskapet. Men de forvaltet store rikdommer i ordenes navn. Senere, etter korstogstiden, slo tempelriddere seg opp som handelsmenn og pengeforvaltere, men det er vel en annen historie.

Kan det være at seglet viser noen annet? Kan det være at bildet av de to på en hest ikke viser fattigdom, men omsorg. Kanskje vi ser en ridder som tar vare på en annen. Kan det hende at vi ser et tidlig eksempel på omsorg for en kamerat? Det kunne vel hende at noen mistet sin hest i strid? Det var ikke vanlig å bruke resurser på de falne og sårede i middelalderen. De ble overlatt til seg selv og til de som hadde interesse av, eller hadde fått rett til, å plyndre på slagmarken. De eneste som hadde tradisjon for å pleie syke var munk og nonner i klostrene, sikkert mot god betaling.

Tempelridderne var jo en kombinasjon av munk og profesjonelle krigere. Jeg velger å tolke bildet som et budskap om at en skal ta ansvar for sin neste. Det synes jeg passer godt med det også vi driver med i vår orden.

Broder Erik Magnus Losje III, Kongsberg.

Steinørken, Sodoma og Lots hustru

av Broder Einar Womersley Waage

Ved den søndre enden av Dødehavet ligger Negevørkenen. Oldtidsbyen Sodoma lå i dette området, i den Israelske regionen med navnet Tamar.

Fortellinger om Sodoma er å finne både i begynnelsen av Det gamle Testamentet og i jødernes hellige bok Torahan.

Abrahams brorsønn Lot bodde i Sodoma for her var det gode beiteområder for dyrene sine. Men Sodomas beboere var skyldige i mangfoldige synder, så som blasfemiske, seksuelle, økonomiske, ugjestmildhet eller eiendomsmessige forhold. Derfor besluttet Gud å utslette byen. Abraham ba til Gud om at byen ikke måtte ødelegges, og Gud sa han ville høre på Abrahams bønn dersom han kunne finne 50 rettferdige sjeler boende der. Men Abraham kjøpslår, enn 30 rettferdige, 20 rettferdige, om der bare bor 10 rettferdige i byen? Herren sendte så to engler for å finne de rettferdige, og de ankom Lots hus. Da Sodomas innbyggere ble klar over de besøkende, ble de forlangt utlevert. Lot nektet, dog tilbød han sodomittene sine to døtre istedenfor!

Englene advarte Lot og familien hans at Herren ville sende et ildregn av svovel over Sodoma og utslette byen. Familien måtte derfor forlate hjemmene sine da det grydde av dag. Englene befalte dem å flykte opp i fjellene og *ikke se seg tilbake*. Lot og de to døtrene maktet å gjøre dette, men Lots hustru kunne ikke la være å ta en siste titt på byen – og ble til en saltstøtte.

I den islamske hellige skriften *Qur'an* er det i kapitlene 7 og 11 også en fortelling om

Lut (Lot) Ibrahims (Abraham) brorsønn, men i denne versjonen forblir Lots hustru i Sodoma.

Området ved Dødehavet er steinørken, man ser intet annet enn stein, stein og atter stein. Der er rike forekomster av mineraler og salter, og av svovel. Man skulle tro at intet kunne trives her, men der er faktisk noen få dyr som klarer å berge livet i dette området: leoparder, steinbukker, ørkenrotter, og selvsagt kameler. Disse dyrene har tilpasset seg tørken og kan utnytte den karrige ørkendietten på en utmerket måte. Der er noen få oppkommer av "fersk" grunnvann, og de få gangene det kommer nedbør, blir vadiene til elver. I slike nedbørstider blir steinørkenen dekket av et grønt skjær ispedd fargerike blomster, og busker og kratt får en vekstspurt.

Når vi reiser omkring i steinørkenen finner vi hovedsakelig to typer tre, og på hver sin måte er det meget spesielle og betydningsfulle trær.

Den første sorten finner vi rundt ferskvannkildene: daddelpalmen, som på hebraisk heter *Tamar*. Daddelpalmen trenger vann for å trives. Daddelpalmen har vært svært viktig for israelittene og beduinene gjennom tusener av år og har gitt nomadene en mulighet å overleve i ørkenen. Fruktene gav næring, de holder seg lenge, i månedsvis, uten noen form for konservering. Trærne betydde skygge og beskyttelse for de reisende, og trengte man ild og varme kunne palmeblader, grener, og stammer brennes. Så viktig var daddelpalmen for israelittene og araberne at *Tamar* ble et symbol for selve kongedømmet Judea. Under Det jødiske Opprøret i år 70 ble Jerusalem og tempelet plyndret og ødelagt av den romerske makthæren. General Vespasian feiret romernes seier over israelittene i hele Judea

ved å la prege en rekke mynter i bronse som går under navnet *Judea Capta* – Judea beseiret. Den ene av disse myntene viser en gråtende jødisk kvinne under nettopp en daddelpalme.

Den andre trearten vokser tilsynelatende rett opp av steingrunnen. Vi kjenner dette treet som akasie, eller *shittah/shittiyim* på hebraisk. I selve Negevørkenen er det den eneste tresorten du finner. Seige, seintvoksende og gamle, med vridde stammer og lange, skarpe torner, men med en karakteristisk blomsterduft om våren. Akasietreet er et fint og bestandig byggemateriale. Det var dessuten det man hadde til rådighet, og følgelig ble akasietre brukt til både Noas ark og Paktens ark.

Der finnes et gammelt sagn om akasietreet. Da Adam hadde nådd en alder av 930 år følte han seg mett av dage. Men det var hans inderligste ønske at han måtte bli trøstet og forfrisket ved en gang til å se og kjenne duften av "Livets tre" som han hadde stått ved etter at han hadde syndet mot Gud. Dette Livets og Kunnskapens tre i Paradiset var et akasietre. Adam sa til sin sønn Seth: "Gå mot øst til bredden av oseanet (grensen mellom verden og paradiset), rekk dine hender mot himmelen og påkall Gud Herren, og du vil kanskje få lov å finne lindring for min lidelse" Seth ble av engelen hensatt til Paradiset. Han brøt av en gren av akasietreet som han så tok med hjem til sin far. Da Adam så var blitt vederkveget ved duften av livets tre, døde han rolig. Seth begravet sin far ved Moriaberget og plantet grenen på graven hans. Her vokste det opp et stort tre som fremdeles stod der på Salomos tid. Da templets byggmester så at det var godt tømmer i treet, felte han det. Men treet ble forkastet av bygningsfolkene, slik som den stein som var utsett til å være hjørnesteinen også ble vraket (jfr. Salme 118). Treet lå så ubrukt inntil Kristi tid, for det var av dette treet at Kristi kors ble laget.

Tamar og *Shittah*, to trær som har gitt og gir liv og næring til steinørkenens innvånere fra Abrahams tid og like til vår tid.

I Negevørkenen står Lots hustru fortsatt på plassen sin. Saltstøtten troner over saltslettene, en enslig søyle blant veldige salt- og mineralklipper. Lots hustru står der og minner oss om hun som så seg tilbake. Minner oss om det gamle som vi ikke makter å gi slipp på. Minner oss om sodomittenes laster som var blitt en del av Lots hustrus sedvanlige liv. Minner som følger med videre. Det er nå en gang slik at Lots hustru vokser år for år. Hun bærer på det gamle, og legger på seg lag på lag med mineralstein. Lot og døtrene kom seg opp i sikkerhet i klippehulene og ble stamfedre til Moabittene og Ammonittene. Lots hustru ble stående igjen. Har hun noe å fortelle oss i dag?

Da lot Herren det regne svelle og ild - fra Herren, fra himmelen - ned over Sodoma og Gomorra

Og han ødela disse byer og hele sletten og alle dem som bodde i byene, og det som vokste på marken.

Men Lots hustru, som fulgte etter ham, så seg tilbake; da blev hun til en saltstøtte

Kvalitet i Losjearbeidet

Hvorfor fokusere på kvalitet i Losjearbeidet?

Vi hører at vår Orden skal være i utvikling og vekst. I denne forbindelse er det satt i gang mange store og viktige aktiviteter/prosjekter. Svært ambisiøse mål er satt, blant annet for å øke Ordens medlemstall fra dagens medlemstall på ca. 1600 til 2500 i 2012. Foruten kraftig rekruttering satses det blant annet innen IT, opplæring og utvidelse til 33 grader. Dette i tillegg til ordinære drift av Orden og hver enkelt Losje.

Veksten i medlemstallet er ikke minst avhengig av at vi beholder våre Brødre. De seinere år har lekkasjen vært omentrent like stor som rekrutteringen. For å greie det må Brødrene føle at de får noe igjen for å være med i vår Orden, ellers vil de heller ikke anbefale andre å gå inn.

For at vår Orden skal lykkes med å nå sine svært ambisiøse mål må det satses på kvalitet i alle ledd og på alle plan. Dette betyr målrettet og systematisk arbeid med fokus på de rette ting, kontinuerlig forbedringer, og at disponible resurser utnyttes på en best mulig og kosteffektiv måte.

Hva menes med kvalitet?

Inntil for noen tiår siden forbant man, og avgrenset, begrepet stort sett til varer eller produkter, og da gjerne til slike som hadde spesifikasjoner med høye krav og strenge toleranser. Høy pris ble ofte også betraktet som et tegn på høy kvalitet.

Nå til dags brukes begrepet i alle slags sammenhenger. I tillegg til kvalitet på varer og produkter snakker man for eksempel om kvalitet i ledelse, på tjenester, leveranser, prosesser, aktiviteter osv. så vell som personlig kvalitet. Altså knyttes kvalitet til tilfredsstillelse av forventninger.

Grunnleggende i dagens tolking er at det alltid er et bruker/leverandør forhold, og det er leverandøren som best mulig skal tilfredsstille brukerens krav og forventninger.

Hvem som er leverandør eller bruker kan skifte. Losjene kan i en situasjon være bruker av leveranser fra Riksrådet (eksempelvis av ritualer, pålegg etc.) og i en annen situasjon være leverandør til Riksrådet (rapporter etc.). Losjens Drott kan på samme måte være leverandør (eksempelvis av et Losjemøte) til Brødrene, og en Broder være leverandør (eksempelvis av et innlegg) til sin Losje.

I dagens samfunn er det sterk konkurranse på alle områder. Vår Orden konkurrerer ikke bare med andre Ordener om medlemmer, men også andre foreninger og sammenslutninger og ikke minst med "tidsknipa". I tillegg er det et faktum at dagens potensielle medlemmer jevn over har en bedre bakgrunn og kanskje er vanskeligere å tilfredsstille enn før. Darwin utviklingsteori, som grovt sett går ut på at det bare er de sunneste og sterkeste som overlever, gjelder mer enn noen gang før. Bedrifter, foretak, institusjoner, foreninger etc. som har innsett dette og som vil overleve og utvikle seg, ofte etter å ha fått kniven på strupen, satses på kvalitet og kosteffektivitet.

Hvordan oppnår man kvalitet Losjearbeid?

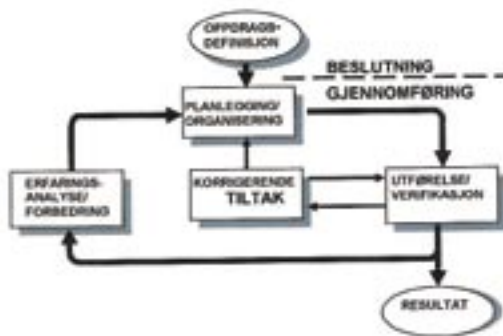
Det er ikke nødvendig å utvikle omfattende og kompliserte kvalitetssystemer. Men man bør ta i bruk enkle og vel utprøvde styringsprinsipper, som er så enkle at vi kan lagre dem i vår hjerne og anvende dem på en fornuftig måte når det trengs, både i Losjearbeid og alt annet vi foretar oss. Som oftest er et de enkle tingene som fungerer best.

Et slikt styringsprinsipp er den velkjente Demings styringssløyfe. (**Plan, Do, Check and Act = PDCA**), eller kvalitetssløyfen som vi gjerne kaller den i Norge. Amerikaneren William Edwards Deming er en av de store kvalitetsguruene. Mange mener, at han med sine kvalitetsteorier, var den som etter siste verdenskrig hjalp Japans industri fra et bunnivå til det nivået den har i dag.

Kvalitetssløyfen er anvendelig på alle slags aktiviteter og delaktiviteter. Sløyfens stepp følges i en bestemt rekkefølge. Plan (planlegge), Do (utføre), Check (verifisere), Act (korrigere).

Demings PDCA sløyfe

Illustrasjonen viser styringssløyfen i en mer forklarende form.

Styringssløyfen beskriver at vi skal:

- Ha klar oppfatning av hva som er oppdraget (hvor er det vi vil), og hvilke rammer vi har, før vi starter på en aktivitet. Vi tar selvsagt hensyn til eventuell tidligere relevant erfaring.
- Legge stor vekt på en fornuftig planlegging og organisering når vi starter på et nytt oppdrag.
- Kontrollere og sjekke underveis at vi er på riktig vei, og gjøre nødvendige korrigeringer når avvik fra plan og mål oppdages. Det hender seg at man også opplever at man må revidere opprinnelig planer og oppdragsbeskrivelser når man har kommet i gang. Dette må da selvfølgelig skje i overensstemmelse med oppdragsgiveren.
- Ta vare på erfaring for å bruke disse til læring og forbedring av vårt arbeide.
- Forsikre oss at sluttresultatet tilfredsstiller oppdragsgiver/brukers krav og forventninger.

er en skjønns sak. Erfaring viser at en fornuftig dokumentasjon er nødvendig.

Praktisk eksempel

Eksempel på hvordan en kan bruke styringssløyfen for å oppnå kvalitet i Losjearbeid er at Losjenes Råd før budsjettforslag legges fram for Generalforsamlingen har utarbeidet et "Mål og Handlingsprogram" (arbeidsplan) for det kommende Losjear. Gjennom en slik prosess (mål og strategi prosess) vil en finne fram til de aktiviteter som gir Losjen den utvikling og vekst som Ordenen og Brødrene forventer. Budsjettet avstemmes og ballanseres i forhold til kostnader og inntekter, og man sikrer at midler til en optimal strategi for å nå målene blir avsatt. Ved å presentere programmet for Brødrene vil en i tillegg få verifisert om dette tilfredsstiller Brødrenes krav og forventninger og få input til eventuelle endringer.

En verifisering av Losjens arbeid blir det når en foran neste Generalforsamling skriver Årsberetningen. Da kan en ta utgangspunkt i det godkjente "Mål og Handlingsprogram" og se i hvilken grad en har oppfylt sine planer. Dette gjør arbeidet med Årsberetningen enklere og gir en mer realistisk beretning.

De tre siste årene har denne måten å jobbe på vært praktisert med stort hell i Losje St. Olav III, Kongsberg. Den vanskeligste delen er selvfølgelig å realisere et slikt program. Det er da viktig at Losjens Råd bruker programmet aktivt som et styringsverktøy. Sjekker underveis hvordan de ligger an og gjør eventuelle nødvendige korrigeringer. Ellers er det nesten bortkastet arbeid.

Dersom Ordenen hadde hatt en tilsvarende prosess for Ordensarbeidet og hadde kommunisert sitt "Mål og Handlingsprogram" vil en lett kunne se om Losjene oppfylle Ordenens krav og forventninger. Vårt ønske om at Ordenen burde ta i bruk dette gode og anerkjente verktøy lå bak vår Losjes forslag som ble fremmet på siste Riksting. Forslaget ble ikke støttet av Riksrådet men Rikstinget utsatte det til neste Riksting, dvs. i Haugesund til våren. Det kan nevnes at etter presentasjonen på Rikstinget ble våre Rikstingsrepresentanter kontaktet av de fleste Losjene. De viste stor interesse for å ta i bruk opplegget i egen Losje.

Broder John P. Johansen

Broder Rolf B. Haukland

Losje St. Olav III Kongsberg

I hvilken grad og omfang dette skal dokumenteres

**Vi ønsker alle våre
lesere en god
sommer.**

Neste nummer kommer ut ca. 15. september. Materialfrist er 15. august.

Brødre som har gått bort:

Kongelstad, Fredrik, Losje XV
Født 01.09.1922 Død 31.03.2008

Eide, Emil, Losje I
Født 08.07.1919, Død 17.03.2008

Nordbrøden, Kolbjørn Willy, Losje VI
Født 28.03.1931 Død 27.02.2008

Stausland, Frank, Losje IX
Født 04.04.1950, Død 14.03.2008

Evje, Gunnar Ruud, Losje III
Født 14.07.1929 Død 14.02.2008

Kanne, Jørgen Peter, Losje XVIII
Født 24.07.1935, Død 07.03.2008

Hallerud, Yngvar Johnny, Losje III
Født 17.01.1933 Død 11.02.2008

Holm, Arne Willads, Losje VII
Født 19.02.1923, Død 07.03.2008

Engelien, Ottar Johan, Losje XV
Født 22.09.1916 Død 26.01.2008

Vi lyser fred over deres minne

Vi ønsker nye Brødre velkomne i vår Orden:

Losje XVIII	Hagen Frank	10.04.2008
Losje V	Berglund Arne Hansen	10.04.2008
Losje V	Langvik Jørn	10.04.2008
Losje XVI	Arnkværn Jostein	03.04.2008
Losje XV	Stokke Rolf Joar	31.03.2008
Losje XVIII	Kollshaugen Trond Henning	27.03.2008
Losje XVIII	Hagen Kjetil	27.03.2008
Losje XXVII	Jensen Sindre	13.03.2008
Losje XXVII	Elgaaen Odd	13.03.2008
Losje XXIV	Eide Jens	12.03.2008
Losje XXII	Pløhn Trygve	11.03.2008
Losje VII	Solhaug Eivind Tiedemann	06.03.2008
Losje XXIII	Løkken Geir Åge	06.03.2008
Losje XIV	Bjortveit Stian	05.03.2008
Losje XX	Haugeberg Jonny	29.02.2008
Losje XIX	Yttersian Pål	21.02.2008
Losje X	Røtvold Jan	20.02.2008
Losje I	Høyden Jan Christian	18.02.2008
Losje IV	Myrvold, Øystein	14.02.2008
Losje IV	Molteberg John Einar	14.02.2008
Losje XXII	Bjørgum Petter	12.02.2008
Losje XVI	Gudmundsen Lars	07.02.2008
Losje XVI	Grønland Vidar	07.02.2008
Losje IX	Lunde Vidar	06.02.2008
Losje I	Karioliussen Kenneth Andre	04.02.2008
Losje XIX	Wangberg Lars	24.01.2008

B

RETURADRESSE:
RHK-Norge
St. Olavposten
Postboks 1110
2806 Gjøvik

En morgen

*En morgen skal skoddene fjernes,
lyset trenge
gjennom veggene av blindhet,
de svarte ordene henge
urørlige som flaggermus
under takbjelkene i hjernen.
Og du ser med mer enn dine øyne
at alt omkring deg –
alt du kalte din virkelighet
alt du viktet deg med
og gjorde ord om – alt
er bare hvirvlende støvfneugg
som tjener til å gjøre
lyset synlig.*

Hans Børli

